

J
V
S

Įtrauks ir nepaleis.

A. J. Finn

D
A
R

Gytha Lodge

L
A
U
K
I
A

baltos lankos

Gytha Lodge

Ji vis dar laukia

romanas

Iš anglų kalbos vertė Aidas Jurašius

baltos lankos

Prologas

Slydinédama ji nuliuoksėjo žemyn prie upės kranto. Kai sportbačiai atsimušė į lygią žemę palei vandenį, ji susvirduliavo, tačiau išlaikė pusiausvyrą.

– Džese!

Išgirdus savo vardą, plūstelėjo adrenalinas. Ji stabtelėjo, paskui vėl leidosi bėgti. Šaukė brolis, ne tėtis. Ji ėmė kilti šlaitu į viršų. Jai nuklydus, brolis nešauktų.

Čia buvo tylu. Daug tyliau nei ten, prie kelioninės krosnelės, kur tėtis svaidėsi primygtiniais nurodymais. Ausis užliejo medžių šlamesys ir paukščių giesmės.

Ji išžengė iš medžių metamo šešėlio ir saulės spinduliai savo raštais beregint išmargino jai odą, gerokai įkaitusią nuo bėgimo. Kilstelėjo rankas prie akių prisidengdama nuo akinaimo vandens spindėjimo. Išeidama galėjo pasiimti saulės akinius, net šmėkštelėjo mintis grįžti jų. Bet nenorėjo rizikuoti būti pastebėta. Nes tada ją apžiūrėtų, ar neišsitemė, paskui lieptų nusiprausti, padengti stalą ir viską aptvarkyti.

Beveik apakusi patraukė į šešėlių ruožą palei krantą. Kur bežiūrėjo, visur raibuliavo melsvi raštai. Tada pastebėjo virš savęs išsikerojusį bukmedį, jo šaknys kyšojo iš žemės tarsi suploti kroketo vartai. Koja užkliuvo už šaknies. Ji kluptelėjo, o nuo minties, kad gali įkristi į vandenį, krūtinėje suspurdėjo

širdis. Medžių šešėlyje upė atrodė purvina ir grėsminga. Bet ji kluptelėjo ne stipriai, tad išlaikė pusiausvyrą.

Priešais atsivėrė žemės įduba, primenanti hamaką, ji žengė jos link panorusi ten prigulti.

– Džese!

Puiku. Šį kartą šaukė tėtis, be to, iš arčiau. Buvo nutaisęs atsako reikalaujantį toną. Tačiau prieš ją žiojėjo ši vėsi žemė – jos slaptavietė.

Ji įstatė daubon vieną koją, paskui kitą. Akimirksniu pajuto purios žemės vėsumą, paskui atsisėdo. Įsivaizdavo esanti senų laikų kaimietė, besislapstanti miškuose, kol vikingai siaubia namus.

Bet nebuvo taip minkšta, kaip tikėjosi. Šaknų gumbai rėmėsi jai į dubenį ir nugarą. Ji pasirangė kairėn ir dešinėn bandydama įsitaisyti patogiau.

Šortai už kažko užsikabino, ji pajuto dūrį kojoje.

Ranka siekė atpajauti, bet pajuto, kaip palietus šaknis sutrupa į gabalus. Pakėlė nuolaužą ir pamatė, kad tai ne senas medis, o plonas, rudai baltas kaulas.

Nerekėjo gydytoju dirbančio tėvo, kad suprastų, jog rankoje laiko žmogaus pirštą.

Pakeliui į Blisfordo kalvą Džona išgirdo užtraukiamoje galinėje elastinio kostiumo kišenėje suskambant telefoną. Tuo metu jis stačiomis per vargus mynė dviratį viršūnės link. Nusprendė nekreipti į skambutį dėmesio, bet ūmai akyse iškilo ryškus ligoninėje gulinčios motinos vaizdas. Paskui pagalvojo, kad tai gali būti Mišelė, ir pajuto pilve dilgtelėjimą. Taip galvoti buvo kvaila, kaip ir kiekvieną kartą pastaruosius aštuonis mėnesius, kai tokia mintis šaudavo jam į galvą, bet jis vis tiek apie tai pagalvodavo.

Sugriežęs dantimis nuspaudė stabdžius ir liovėsi minti. Nušokdamas ant žemės trinktelėjo blauzda į pedalą, o kai išsi-traukė telefoną ir ekrane pamatė detektyvo konsteblio Laitmeno numerį, įniršo.

– Benai? – atsiliepė ir patraukė telefoną toliau nuo lūpų, kad nesigirdėtų jo sunkaus alsavimo.

– Atleiskite, viršininke, – tarė Laitmenas, bet jo balse nesigirdėjo apgailestavimo. Tiesą sakant, jo balse nesigirdėdavo apskritai jokio jausmo. Mišelė jį vadindavo Barbe. Be galo gražia ir neturinčia jokių emocijų. Tiesa, Džona žinojo, kad Laitmenas kur kas protingesnis už Barbę. – Skambino vyresnysis inspektorius Vilkinsonas. Jis nori, kad atidėtumėte savo laisva-dienius ir imtumėtės tirti galimą žmogžudystę.

Džona privertė detektyvą konstebli šiek tiek palaukti tyloje. Pats pažvelgė į medžių šešėliais nugultą kalvos viršūnę. Pakilti iki jos – varginantis darbas, bet kaip tik tokio dabar jam ir norėjosi. Pačios kojos to tiesiog reikalavo. Laisvąją ranką jis suspaudė dviračio rankeną ir pajuto ant delno prakaitą. Pastaruoju metu retokai treniruodavosi.

– Sere?

– Kur? – paklausė Džona nesivargindamas slėpti susierzinimo.

– Brinkeno miške.

Dar viena pauzė, tik šį kartą ne dirbtinė. Džona pasijuto išmuštas iš vėžių.

– Švieži palaikai? – galiausiai paklausė, nors atsakymą jau žinojo.

– Ne. Vyriausiasis inspektorius teigia, kad ne, – atsakė seržantas Laitmenas. Jis buvo per jaunas, kad suprastų.

Diena, skirta pasivažinėti dviračiu, baigėsi, bet Džona ir šiaip pasijuto tam per senas. Neprisiminė, kad kada anksčiau būtų taip jautęsis.

– Atsiųsk į Godšilą mašiną manęs paimti. Įdėk mano kuprinę, ji už rašomojo stalo. Ir gal kas paskolintų man dezodorantą?

– Gerai, sere, – atsakė Laitmenas bejausmiu balsu kaip visad.

Džona įsidėjo telefoną į dviratininko kostiumo kišenę. Prakaitas jau vėso, tad pajuto, kad darosi šalta. Reikia minti. Iki Godšilo – kelios mylios.

Tačiau jis prastovėjo sustingęs visą minutę, paskui nukėlė koją nuo „Cannondale“ dviračio ir lėtai pėsčiomis ėmė kilti į kalvą.

Skubiai lipdama iš mašinos Henson savo naujojo brangaus kostiumėlio rankove užkliudė durelių kampą ir ištraukė iš medžiagos siūlą. Susinervino. Visų pirma, ji vargiai įpirko tokį drabužį. Pradėjusi dirbti detektyve konsteblyje per pirmąsias dvi savaites nusipirko tris kostiumėlius, nors iki tol dėvėdavo tik džinsus, marškinėlius be rankovių ir megztinius, na, dar turėjo keletą suknelių išėiti į miestą. Kostiumėliai kainavo velniškai brangiai, ją tai piktino, nes tuos pinigus būtų galėjusi išleisti savo nepatikimai mašinai. Arba pramogoms mieste, kurias, rodos, jau spėjo pamiršti.

Eidama vidun Henson tempdama rankovę pabandė sulyginti išsipešusį siūlą. Toptelėjo, gal mama galėtų pažiūrėti, jeigu artimiausiu metu jai užvežtų. Įtariama žmogžudystė reiškė, kad gali tekti dirbti visą savaitgalį. Iki išnaktų ir stiprinantis kofeinu, gaudant žudiką. Nuo šios minties ji nusišypsojo.

Henson įžengusi į kriminalinį skyrių pamatė prie kompiuterio ekrano palinkusio Laitmeno galvą. Įdomu, ar jis jau seniai darbe ir ar apskritai dar ką nors veikia gyvenime. Jei Laitmenas ir turėjo žmoną ir vaikų, niekada apie juos neužsiminė. Kažin kas jo išvaizdoje kėlė neišstikimo sutuoktinio įspūdį. Jis buvo per gražus ir pernelyg užduras. Kita vertus, gal tokį įspūdį lėmė jos pačios nesenos patirtys, iškreipiančios visus vertinimus.

Laitmenas ją pastebėjo ir šyptelėjo.

– Susisiečiau su viršininku. Reikia nuvykti jo paimti ir nugabenti į nusikaltimo vietą.

– Aišku, – tučtuojau atsakė Henson. – Kur jis?

– Godšile. Važinėjasi dviračiu.

Henson linktelėjo. Nudavė, kad puikiai žino tą vietą ir visai neketina jos ieškoti satelitinės navigacijos sistemoje. Po

dviejų savaičių šiame darbe ji jau gerai žinojo kelią nuo namų iki policijos skyriaus ir prekybos centro, o iš ten – iki dokų, kur tyrė galimą sukčiavimo atvejį. Šiame mieste ji nesijautė to- kia užtikrinta, kaip važinėdama po Birmingamą, kur užaugo ir dvejus metus dirbo konsteble. Tiesa, teko pripažinti, kad Niu Forestas – gerokai gražesnis.

– Nuvežk šitą, – tarė Laitmenas ir pakėlė nuo grindų tam- siai pilką kuprinę. – Nors laikas spaudžia, tavim dėtas paim- čiau jam kavos. Jis netrykš džiaugsmu dėl sutrukdytų laisva- dienų.

– Gerai... Paprastos juodos kavos? Ar kokios nors latė?

Laitmenas nusijuokė.

– Dieve, ne. Tu dar negirdėjai jo bambėjimo dėl kavos menu?

– Ne, bet neabejoju, kad bus smagu išklaudyti. – Henson persimetė kuprinę per petį. – Gerai. Kas dar? Žinai, kas ten nutiko?

Laitmenas papurtė galvą.

– Vietinis seržantas viską išklos viršininkui nusikaltimo vietoje. Gausite ataskaitą, nors, jeigu įvykis nešviežias, infor- macijos nebus labai daug.

Henson linktelėjo ir pabandė užgniaužti šypseną. Nedera šypstotis išgirdus žinią apie žmogžudystę, net jeigu ji seniausiai įvykdyta. Tačiau vis dėlto ji džiaugėsi.

Henson buvo įsijaudrinusi lyg laukdama egzaminų rezultatų. Ji padrikai kažką sumurmėjo Džonai apie kuprinę ir kavą, pas- kui, nė nestabtelėjusi įkvėpti, paklausė apie palaukus. Džoną tai ir žavėjo, ir kartu erzino.

– Benas sako, kad jie tikriausiai seni, – tarė Henson.

– Aš palaukčiau, kol bus atlikta teismo ekspertizė, – atsakė jis sriubtelėdamas didelį gurkšnį kavos. – Dauguma žmonių, įskaitant mane patį, nieko nenučiuokia apie kaulų amžių.

Kadangi prieš tai buvo suprakaitavęs, dabar jį krėtė šaltis, nors Godšilo viešajame tualete jau buvo persirengęs kostiumą. Jam šalta, o galvoje sukosi mintys apie trisdešimties metų senumo įvykius. Teko pertraukti Henson ir paprašyti įjungti šildymą. Jai sukant šildymo diskelį, jų fiatas kryptelėjo į šoną, paskui grįžo į tiesiąją.

– Atleiskite, – tarė Henson.

– Džiaugiuosi, kad vairuoji tu, – atsakė Džona šyptelėdamas. – Beje, puiku, kad sumanei paimti kavos. Tavo dėka bent jau porą valandų nebūsiu paniuręs.

– Hm. Porą valandų. Ar po to turėčiau rasti „Starbucks“ kavinę, ar tiesiog nesipainioti akyse?

– Maždaug taip, – sutiko Džona.

Staiga jiems prieš akis atsivėrė Brinkeno miškas. Žvirgždu klotoje aikštelėje stovėjo policijos automobiliai ir uniformuoti pareigūnai. Neįmanoma pamiršti, kaip ši vieta atrodė anuomet, pamanė Džona. Automobilių stovėjimo aikštelė tada buvo nuklota medžių žieve ir purvu, bet, kaip ir dabar, pilna policijos. Pasikeitė šukuosenos, veidai liko kažkuo panašūs.

Jiems privažiavus, Džona, laikydamas kavos puodelį, išlipo iš mašinos. Jautėsi tarsi būtų nukeliavęs laiku į praeitį. Tiek daug mėnesių čia praleista, vis ieškant ir ieškant.

Jis priėjo prie seržanto.

– Vyriausiasis detektyvas Šynsas. O čia detektyvė konstelblė Henson.

Prieš dvi savaites Henson buvo to paties rango kaip seržantas. Bet kad gautum detektyvo laipsnį, pirmiausia turi sutikti su pareigų pažeminimu ir tapti detektyvu konstebliu. Džona prisiminė, kaip jis tuo metu dvejojo, kuris rangas jam pačiam svarbesnis, ir spėliojo, ar ir Henson dabar jaučia tą patį.

Ant seržanto kaktos palei plaukų liniją blizgėjo prakaitas. Jo akys buvo pernelyg žvalios, o šypsnyš – siauras ir kupinas nerimo. Jo konsteblis, kresnas, ką tik į trečią dešimtį įžengęs vyrukas, atrodė ramesnis.

Džona užduodamas klausimą tarsi kreipėsi į juos abu:

– Kas rado palaikus?

Atsakė seržantas:

– Vienas gydytojas atvyko čia pastovyklauti su šeima. Rado jo duktę, bet mus iškvietė jis.

– Kiek dukrai metų?

– Devyneri, – atsakė konsteblis. – Bet, rodos, laikosi gerai. Visa tai stipriau paveikė jos tėvą.

– Jie vis dar čia?

– Liepėme jiems pasilikti stovykloje. Iš ten palaikų nesimato.

Džona linktelėjo ir liepė seržantui rodyti kelią, nors ir pats žinojo, kur jis juos nuves. Prieš trisdešimt metų ten naujojo septyni paaugliai, bet kitą rytą prabudo iš jų tik šešetas.

Daktaras Martinas Mileris sėdėjo atskirai nuo šeimos. Jo žmona stebėjo, kaip sūnus žaidžia planšete. Mergaitė dūko stovyklavietės pakraštyje spardydama dulkes.

Džona priėjo prie motinos.

– Vyriausiasis detektyvas Šynsas, – prisistatė šypsodamasis. Šypsotis teko išmokti, kai slėgė sudėtingos mintys it

strūkinėjęs stiklas tarp jo ir pasaulio. – Ar neprieštarausite, jei keletą minučių pasikalbėsiu su jūsų dukterimi?

– Džese! – šūktelėjo mergaitės tėvas. Jo balsas buvo spigus ir suirzęs. – Nustok taip dūkti. Viską jauki.

Mergaitė lyg nusiminė, lyg norėjo maištauti. Ji priėjo prie motinos ir Džonos, greitai atsisėdo ir pažvelgė į jį, prisitraukusi kelius beveik iki smakro.

Motina ištiesė ranką ir trumpam ją apkabino.

– Ar sutinki, kad policininkas tave pakalbintų, Džese? – paklausė dukters.

Džesė papurtė galvą.

– Daug neklausinėsim, – ramiai tarė Džona. – Tiesiog domina kelios detalės apie tai, ką tu šiandien radai.

– Aišku.

– Ji nieko nežino, – piktai įsiterpė kiek vyresnis mergaitės brolis.

Džona visada manė, kad vyresniųjų brolių ar seserų panieka jaunėliams yra ypač stiprus jausmas. Jis žvilgtelėjo į berniuką, stebintį juos iš paniūrų. Šovė mintis paprašyti jo nueiti šalin, bet paskui persigalvojo.

Džona palinko arčiau Džesės.

– Taigi keletas klausimų tau.

Mergaitė dar kartą su nuovargiu pažvelgė į jį, paskui jos akys nuklydo į šalį, ji pakėlė akmenuką, numetė, tada pakėlė ir nusviedė kitą.

– Džese, dėl Dievo meilės! – vėl tėvas. Jau iš gerokai arčiau. – Liaukis viską mėtyti ir žiūrėk į policininką, kai jis su tavimi kalba. Tai svarbu.

Džona pabandė nusišypsoti daktarui.

– Viskas gerai, nesijaudinkite.

– Džese!

Atrodė, tarsi Džona kalbėtusi su siena.

Mergaitė piktai žvilgtelėjo į tėvą, paskui pakėlė lygiais rudais kirpčiukais pridengtas akis į Džoną. Jis stengėsi nesusierzinti dėl tėvo, kuris, kišdamasis ir mėgindamas primesti savo valdžią, niekaip nepadėjo policijai.

– Jūs policijos detektyvas? – tyliai paklausė Džesė.

Džona plačiai nusišypsojo.

– Taip. Tiesą sakant, vyriausiasis detektyvas.

Džesės akyse vis dar matėsi nežymus nuovargis.

– Tai jūs čia vadovaujate?

– Taip. – Ją tai, rodos, kažkiek pradžiugino, taigi Džona nusprendė tęsti: – Ar gali man pasakyti, ką veikei, kai suradai kaulus?

Džesė žvilgtelėjo į tėvą, paskui tyliai atsakė:

– Slėpiausi.

Džona pastebėjo persikreipusį motinos veidą, bet ji nebandė nieko neigti.

– Slapstytis kartais būna smagu, – tarė Džona. – Kalbant apie daubą po medžiu, ar tie kaulai ten jau buvo? Ar tu kasei?

Džesė papurtė galvą.

– Aš tiesiog įlipau ir atsisėdau. Kažkas man badė, tad suėmiau ir ištraukiau.

Džona linktelėjo.

– Suprantama. Traukėsi lengvai?

– Taip. Pamaniau... pamaniau, kad ten šaknis, o paskui – kad galbūt augalas, nes tas daiktas rankoje buvo plonas. Bet paskui supratau, kad tai pirštas.

– Šaunuolė, – tarė Džona linktelėdamas. – Ne kiekvienas tai būtų supratęs.

Džesė taip pat linktelėjo, šyptelėjo ir atsistojo. Motina vėl trumpam ją apkabino.

– Būtų gerai, kad keletą dienų vaikai nekalbėtų apie tai su mokyklos draugais, – tarė Džona poniai Miler, kai ji paleido dukterį.

– Viskas gerai, jie nesimatė su draugais jau kelias savaites. Mes nutarėme tęsti atostogas, tik kur nors kitur.

Džona suprato, kad šeima moko savo vaikus privačiai. Iki mokyklinių atostogų dar geras mėnuo, o jie jau poilsiauja.

– Puiku. Verčiau apie tai kol kas nekalbėti.

– Žinoma.

Džona išgirdo daktaro Milerio žingsnius.

– Viskas? Šiandien nuostabi diena, nemanau, kad galėtu-me ką daugiau pridurti.

– Taip, viskas. Ačiū už kantrybę.

Džonai dar tebestovint šalimais, daktaras paliepė vaikams susirinkti mantą. Jis suginė juos į palapinę, Džona į tai užsižiūrėjo, kol galiausiai poniai Miler atsistojo ir surinko pušiau nuvalgytas razinų pakuotes ir puodelį.

– Man labai gaila, kad jūsų atostogos šitaip susitrikdė, – tarė Džona.

– Nieko tokio, – atsakė ji, tada mostelėjo ranka ir žvilgtelėjo į vyrą. – Martinas tiesiog... Jam tai nepatinka. – Jos balsas pasidarė žemas. – Tai turėjo būti atostogos, kad užsimirštų... Jis labai serga. Tik penkiasdešimt procentų tikimybės, kad sulauks Kalėdų.

Džona linktelėjo, spėliodamas, ar ji visada atsiprašinėja už vyrą. Suprato, kad moteris kalba apie vėžį, o rasti kaulai priminė apie mirtingumą. Džona pajuto lašelį užuojautos.

Pusantros valandos žemės kasimo. Dešimtys nuotraukų. Pastatyta palapinė, aštuoni maišeliai rūpestingai sužymėtų kaulų fragmentų.

Visiems buvo karšta, visi suirzę. Džona burnoje jautė kartų prieš kelias valandas gertos kavos skonį. Jo pėdos įsitempė, buvo sunku nustygti vietoje. O energiją sunkiantis alkis neleido susikaupti.

– Kol kas nieko? – paklausė Henson, keletą kartų nuėjusi iki automobilių stovėjimo aikštelės ir vėl sugrįžusi.

Jaudulys peraugo į nuobodulį – visų detektyvų nuolatinį palydovą.

– Manau, dar kurį laiką užtruks, – tarė Džona. – Tai senas lavonas... reikia laiko.

– Ar mes galime ką nors?..

– Mes galime būti čia, kai jiems prireiks su mumis pasikalbėti, – atsakė jis, šyptelėdamas puse lūpų.

Maždaug po dvidešimties minučių Linda Makalou, nusi Kaltimo vietas tirianti pareigūnė, atsargiai išlipo iš duobės ir priėjo prie Džonos. Jis džiaugėsi, kad dirba būtent Makalou. Kai tenka tirti vietovę, kur likę visai menki įkalčių pėdsakai, reikia beveik maniakiškai kruopštaus žmogaus.

– Kaip einasi, Linda?

– Dar kurį laiką rankiosime. – Ji nusiėmė kaukę ir pasikėlė ją ant balto gobtuvo. Vėjų nugairintas jos veidas buvo šlapias nuo prakaito, koks būtų kiekvieno, tokiu oru vilkinčio darbinis drabužius. Tačiau Makalou to, rodos, nė nepastebėjo. – Bet, sprendžiant iš pirminės apžiūros, tai lytiškai subrendusi moteris, palaikai stipriai suirę.

– Labai stipriai?

– Pagal apytikslius skaičiavimus, ji čia pragulėjo daugiau kaip dešimt metų. Bet mažiau nei penkiasdešimt.

„Trisdešimt metų, – pagalvojo jis. – Trisdešimt.“

Akimirką Džonai buvo sunku patikėti, kad prabėgo šitiek laiko. Pasijuto lyg būtų Ripas van Vinklis, pramiegojęs beveik visą savo gyvenimą. Ripas van Vinklis taip pat turėjo jausti šį keistą pykčio ir kaltės sąmyšį.

– Linda!

Makalou apsigrėžė ir prisidengė akis nuo saulės. Iš palapinės pasirodė dar vienas baltu kombinezonu vilkintis žmogus.

– Atkasiau kitokios medžiagos. Gal pasakytum, ką manai?

– Žinoma.

Linda vėl užsidėjo kaukę ir atsargiai įropojo į kasinėjamą vietą, galiausiai dingo palapinėje.

– Jeigu tai žmogžudystė – tuomet įvykdyta seniai, – tarė Henson, o Džona beveik apako nuo popieriaus baltumo, kai ji atsivertė bloknotą rašyti. Henson balse girdėjosi nusivylimas. Ji nesuprato, kas slypi už šių skaičių. – O auka – paauglystės sulaukusi mergina.

– Tai nutiko prieš trisdešimt metų, – tarė Džona. – Tai Aurora Džekson.